

MIEJSKA INSTYTUCJA KULTURY

OFERTA EDUKACYJNA

ROK SZKOLNY
2025/2026

Szanowni Państwo,

to będzie dla nas rok wyjątkowy. Ostatni, który spędzimy razem z Wami w budynku przy ul. Kilińskiego 7. Przez blisko 60 lat to właśnie tutaj wspólnie tworzyliśmy muzealną edukację - odkrywając historię, zarażając pasją i budując piękne relacje.

Przed nami emocjonalny moment pożegnania z tym miejscem. Chcielibyśmy go przeżyć razem z Wami, dlatego na ten finałowy sezon przygotowaliśmy dla Was nowe tematy zajęć, a jednocześnie sięgnęliśmy po muzealne „bestsellery” - scenariusze, które w ostatnich latach cieszyły się największą popularnością zarówno wśród najmłodszych, jak i starszych uczestników. Oferta edukacyjna 2025/2026 to zbiór zajęć dla każdego: dla wszystkich grup wiekowych, dostosowanych do potrzeb zbiorowych i indywidualnych. Ze starannością opracowujemy tematy zajęć, by nie tylko spełniały misję naszego Muzeum, ale także budziły pasję i zainteresowanie, niosły cenne przekazy oraz wypełniały podstawę programową szkół.

Zapraszamy Was do udziału w naszym muzealnym „last dance” - ostatnim wspólnym kroku w murach, które przez dekady budowały historię muzealnej edukacji w Białymstoku.

Do zobaczenia na zajęciach!

Zespół Edukatorów

SPIS TREŚCI

ZESPÓŁ EDUKATORÓW

I. Malec w muzeum: Przedszkola

Miś Wojtek
Muzealne Tajemnice
Jak orzeł na godło przyleciał...

II. Pierwsze kroki w muzeum: Klasy I-III

Otwieramy własne Muzeum!
Opowieść z żołnierskiego plecaka

III. Cykl zajęć patriotycznych dla klas I-III

Wrzesień – Listopad - Patriotyzm
Grudzień – Luty - Mała ojczyzna
Marzec – Maj - Symbole narodowe

IV. Na tropie historii: Klasy IV-VI

Historie rodzinnych pamiątek
Wojskowy poligon 2.0.
Fotografie z Białegostoku

V. Historia bliska: Klasy VII-VIII oraz ponadpodstawowe

Miasto dwóch okupacji 1939-1944
Wrzesień 1939 wirtualnie
Dezinformacja jako broń i narzędzie reżimu
Od propagandy do fake newsów

VI. Centrum Edukacji

Jak się ubierał człowiek 1000 lat temu?
Co się kryje w laboratorium alchemika?
Jak było dawno, dawno temu?
Co serwowali średniowieczni kucharze?

VII. Operacja muzeum

VIII. Dawne dzieje-nowe zainteresowania

Wspomnień czar
Historia zapisana w fotografii

IX. Sztuka przetrwania

Survivalowy maraton

X. Muzeum dostępne - Dzieci i młodzież ze szczególnymi potrzebami

Żołnierze w mieście
Warsztaty o wojnie

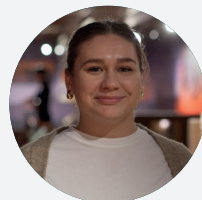
- TERESA

MARYSIA -

- KAROLINA

RÓŻA -

- ULA

ŁUKASZ -

- ROBERT

MATEUSZ -

Malec w Muzeum

Przedszkola

Miś Wojtek

BESTSELLER

Warsztaty „Miś Wojtek” to wyjątkowe spotkanie, podczas którego dzieci poznają historię niezwykłego niedźwiedzia, który służył w armii generała Andersa i brał udział w bitwie o Monte Cassino. Zajęcia odbywają się na salach wystawowych. Uczestnicy oglądają zdjęcia archiwalne oraz biorą udział w twórczych działaniach teatralnych z wykorzystaniem teatryku Kamishibai. Poprzez zabawę i pracę w grupach uczą się o historii II wojny światowej, poznają losy polskich żołnierzy, w szczególności historię zwierzęcego kaprała. Zajęcia rozwijają wyobraźnię, empatię i wrażliwość na przeszłość.

Muzealne Tajemnice

BESTSELLER

Muzeum brzmi tajemniczo, szczególnie dla najmłodszych. Z warsztatami zapozna nas specjalny, pluszowy przewodnik, który uchyli rąbka tajemnic. Uczestnicy poznają najważniejsze pojęcia związane z muzeum oraz sposób poruszania się po salach ekspozycyjnych. Dowiedzą się, jakie panują zasady w takich instytucjach oraz co można tam zobaczyć. Na koniec zajęć wykonają pracę plastyczną-muzeum 3D.

Jak orzeł na godło przyleciał...

To warsztaty pełne legend, krótkich opowieści i muzealnych zagadek dla przedszkolaków, podczas których dzieci poznają historię polskiego godła oraz znaczenie symboli narodowych. Wędrując przez muzealne sale, odkrywamy, skąd wzięły się barwy biało-czerwone i dlaczego śpiewamy hymn, a na zakończenie każdy uczestnik otrzyma specjalnie przygotowaną pamiątkową niespodziankę.

Pierwsze kroki w muzeum

Klasy I-III

Otwieramy własne Muzeum!

Warsztaty „Otwieramy własne muzeum!” to twórcze wyzwanie, podczas którego uczestnicy poznają tajniki pracy muzealnika i odkrywają, czym są eksponaty i ekspozycje. Wspólnie eksplorują muzealne sale, biorą udział w zabawie w poszukiwaczy skarbów, ucząc się klasyfikowania przedmiotów według materiału, z jakiego zostały wykonane. Zwieńczeniem zajęć jest praca plastyczna, w której dzieci projektują własne, magnetyczne eksponaty. Zajęcia rozwijają kreatywność, uczą porządkowania wiedzy i pozwalają spojrzeć na muzeum jako miejsce pełne ciekawostek i ukrytych historii.

Klasy I-III

Opowieść z żołnierskiego plecaka

Podczas zajęć uczestnicy poznają wyposażenie żołnierzy z różnych epok historycznych, od czasów napoleońskich po II wojnę światową. W grupach odkrywają zawartość żołnierskich plecaków, dotykają przedmiotów, przy mierzają elementy mundurów i odczytują listy, zdjęcia i pamiątki. Na tej podstawie wspólnie ustalają historię nieznanego żołnierza – kim był oraz co przeżył. Zajęcia kończą się osobistym akcentem: każdy uczestnik tworzy techniką linorytu pocztówkę, następnie adresuje ją do wybranej osoby, dzieląc się swoimi przeżyciami.

Cykl zajęć patriotycznych

Cykl ten został zaprojektowany z myślą o wprowadzeniu najmłodszych uczniów w zagadnienia patriotyzmu – krok po kroku, w sposób dostosowany do ich wieku i wrażliwości. Zajęcia łączą opowieść historyczną z działaniami plastycznymi, muzycznymi i emocjonalnymi, pomagając dzieciom zrozumieć, czym jest miłość do ojczyzny – tej dużej i tej całkiem małej.

klasy I–III

Wrzesień – Listopad Patriotyzm

W kontekście odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku opowiadamy dzieciom, czym jest patriotyzm narodowy. Rozmawiamy o tym, co oznacza „kochać ojczyznę” i jak wyraża się tę postawę dziś – w codziennych gestach, słowach, działaniach. Dzieci poznają sylwetki ludzi, którzy walczyli o niepodległość, uczą się rozpoznawać barwy narodowe i uczestniczą w aktywnościach związanych z polską historią i tradycją.

Grudzień – Luty Mała Ojczyzna

W zimowej części cyklu skupiamy się na patriotyzmie lokalnym, przybliżając uczniom wydarzenia z 19 lutego 1919 roku, kiedy Białystok odzyskał niepodległość. Rozmawiamy o tym, czym różni się miłość do Polski od miłości do swojego miasta czy dzielnicy. Dzieci odkrywają lokalnych bohaterów, uczą się o symbolach i historii swojego regionu, a także poznają sposoby, w jakie mogą dbać o swoje miejsce na mapie – tu, gdzie żyją na co dzień.

Marzec – Maj

Symbole narodowe

W ostatniej części cyklu, prowadzonej w okolicach Święta Flagi i rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, skupiamy się na symbolach narodowych. Dzieci uczą się rozpoznawać flagę, godło i hymn Polski, poznają zasady właściwego obchodzenia się z nimi oraz znaczenie tych symboli w historii i teraźniejszości. Wspólnie uczymy się śpiewać „Mazurka Dąbrowskiego”, poznajemy jego tekst i znaczenie poszczególnych słów. Zajęcia sprzyjają budowaniu poczucia dumy z bycia częścią wspólnoty narodowej.

Na tropie historii

Klasy IV-VI

Historie rodzinnych pamiątek

BESTSELLER

Podczas zajęć uczestnicy odkrywają, że przedmioty przechowywane w domowych szufladach mogą mieć wartość nie tylko sentymentalną, ale i historyczną. Na bazie czterech skrzyń z pamiątkami fikcyjnych rodzin uczniowie odczytują ukryte w przedmiotach historie, ucząc się, czym są muzealia, jak działa muzeum i co sprawia, że zwykły przedmiot staje się świadkiem przeszłości. Praca w grupach, tworzenie opowieści i budowanie drzewa genealogicznego pozwalają uczestnikom lepiej zrozumieć znaczenie pamięci rodzinnej oraz potrzebę ochrony materialnych śladów historii. Zajęcia kończą się refleksją nad tym, jak dbać o rodzinne pamiątki i dlaczego warto je zachować dla przyszłych pokoleń.

Wojskowy poligon 2.0.

BESTSELLER

Zajęcia mają formę dynamicznej gry muzealnej. Uczestnicy wcielą się w rolę żołnierzy, którzy dzięki spostrzegawczości oraz zaangażowaniu wykonają wszystkie zadania. Podczas zajęć będą mieli okazję poznać eksponaty zgromadzone na salach wystawowych, pozwalające rozwiązać przygotowane łamigłówki. W tym roku zajęcia, pozostając w tej samej formie, ukażą się w nowej odsłonie-angażując uczniów do nowych wyzwań.

Fotografie z Białegostoku

Uczniowie zapoznają się z historią miasta opowiedzianą przez obiektywy dawnych aparatów fotograficznych. Uczestnicy, przyglądając się archiwalnym zdjęciom Białegostoku, analizują, jak wyglądały ulice, mieszkańcy i żołnierze przed II wojną światową, a także poznają tajniki dawnej fotografii – od klisz po ciemnie. W części plastycznej dzieci tworzą własne ramki na zdjęcia techniką decoupage, w które wkleją wykonane podczas zajęć pamiętkowe fotografie stylizowane na dawne. To okazja do twórczej zabawy, refleksji nad przemianami miasta i poznania jego wielokulturowej przeszłości przez pryzmat fotografii.

Historia bliska

**Klasy VII-VIII oraz
ponadpodstawowe**

Dezinformacja jako broń – Od propagandy do fake newsów

Zajęcia poświęcone dezinformacji to dynamiczne spotkanie, podczas którego uczniowie odkrywają, jak informacja może stać się bronią – zarówno w czasie wojen, jak i dziś, w mediach i Internecie. Wspólnie analizujemy treści propagandowe z XX wieku, ćwiczymy „głuchy telefon”, by zrozumieć, jak łatwo zniekształca się przekaz, a w grupach próbujemy oddzielić prawdę od fałszu, pracując na prawdziwych i zmanipulowanych artykułach. Zajęcia uczą krytycznego myślenia, pokazują mechanizmy manipulacji i uzmysławiają, jak ważne jest weryfikowanie informacji, którymi codziennie jesteśmy otaczani. To nie tylko lekcja historii i mediów – to trening odporności na fake newsy.

Miasto dwóch okupacji 1939-1944

BESTSELLER

W czasie wojny mieszkańcy Białegostoku doświadczyli okupacji dwóch totalitarnych reżimów. Podczas warsztatów uczestnicy, pracując na tabletach, odnajdą na muzealnych ekspozycjach odniesienia do wydarzeń, które drastycznie zmieniały sytuację mieszkańców miasta i okolic. Zajęcia mają na celu zapoznanie uczniów z wydarzeniami towarzyszącymi drugiej wojnie światowej oraz ich konsekwencjami.

Wrzesień 1939 wirtualnie

BESTSELLER

Celem warsztatów jest przybliżenie młodzieży wydarzeń związanych z wybuchem II wojny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem wojny obronnej 1939 roku. Poprzez interaktywne ćwiczenia, które łączą tradycyjne metody edukacyjne z nowoczesnymi technologiami, warsztaty umożliwiają pogłębienie wiedzy historycznej oraz rozwój umiejętności analizy źródeł. Uczestnicy, pracując w zespołach, będą analizować archiwalne zdjęcia, wirtualnie poruszać się po salach muzealnych oraz dzięki modelom 3D poznawać wyjątkowe obiekty muzealne. Poznają bliżej historię, ale też dowiedzą się jak korzystać z nowych technologii w sposób kreatywny.

*Warsztaty opracowane w ramach przedsięwzięcia „Wirtualna edukacja w Muzeum Wojska w Białymstoku”, sfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Centrum Edukacji

Przedszkola, klasy I–III

BESTSELLER

Co serwowali średniowieczni kucharze?

Skąd w średniowieczu brał się chleb i czy przyprawy pachniały tak samo, jak dziś? W czasie tych pełnych zapachów, smaków i ciekawostek zajęć, dzieci poznają świat kuchni sprzed tysiąca lat. Dowiedzą się, co jedli mieszkańcy zamków i chłopskich chat, jak wyglądał proces wypieku chleba-od kłosa po bochenek — i jak rozpoznawać dawne przyprawy. W części warsztatowej dzieci biorą udział w zabawach sensorycznych, próbują własnoręcznie „zmielić” zboże oraz tworzą plastyczne wyklejanki inspirowane dawnym jadłospisem. To smakowita podróż do przeszłości, która angażuje zmysły i wyobraźnię.

Jak było dawno, dawno temu?

Podczas zajęć dzieci poznają najważniejsze polskie legendy. Z wykorzystaniem prostego teatryku edukator czyta fragmenty opowieści, a dzieci aktywnie uczestniczą w historii poprzez różnorodne działania: kolorowanie, zaznaczanie postaci czy rekwizytów na przygotowanych kartach. Po wprowadzeniu w temat legend uczestnicy pracują w grupach- każda grupa losuje zestaw ilustracji i na jego podstawie wymyśla własną legendę, którą następnie prezentuje pozostałym. W drugiej części warsztatów dzieci samodzielnie wykonują proste pacynki z papieru, tkanin i patyczków – tworząc postaci z legend. Zajęcia rozwijają wyobraźnię, oswajają z narracją i strukturą opowieści, a także uczą współpracy i kreatywnego myślenia.

Co się kryje w laboratorium alchemika?

Dzisiejszy świat pełen jest cudownych odkryć i wynalazków. Dlaczego ludzie chcieli eksperymentować? Alchemicy przez lata próbowali odnaleźć metodę zamiany ołowiu w złoto czy odkryć panaceum na wszelkie choroby. Często przez przypadek udawało im się odkryć coś niezwykłego. Na czas zajęć zmienimy Centrum Edukacji w laboratorium. Będziemy eksperymentować, mieszać, łączyć, dzielić przeróżne substancje. A noż to my stworzymy kamień filozoficzny?...

Centrum Edukacji

Przedszkola, klasy I–III

Jak się ubierał człowiek 1000 lat temu?

Czy kolczuga była wygodna? Czy rycerze nosili spodnie? A jak wyglądały ubrania dam dworu i książąt? Podczas tych zajęć dzieci przeniosą się do średniowiecza, by na własnej skórze (i głowie!) sprawdzić, jak noszono się 1000 lat temu. Przymierzając repliki zbroi, hełmów, tkanin i średniowiecznych ubiorów, poznają różnice między strojem rycerza, mieszczanina i dworzaki. To pełne ruchu warsztaty, w których dzieci dotykają, zakładają i testują stroje z przeszłości — ucząc się przez zabawę.

Operacja muzeum

„Operacja muzeum” to szerokie spektrum aktywności muzealnych, które nie zostały wyczerpane w powyższych tematach. Znajdują się tutaj lekcje tematyczne na indywidualne zamówienie, zwiedzanie z przewodnikiem czy zwiedzanie z wykorzystaniem replik muzealnych oraz wszystko, co może Państwu przyjść do głowy. Jeśli jest jakiś nietypowy pomysł, zapraszamy do kontaktu. Sprawdźmy, co możemy razem zrobić.

*Szczegółowe informacje będą dostępne na stronie internetowej Muzeum Wojska w Białymstoku w zakładce Edukacja.

Dawne dzieje - nowe zainteresowania

Cykl warsztatów dla seniorów

Wspomnień czar

BESTSELLER

Pamiętnik, a w nim... historia życia! Podczas warsztatów uczestnicy obejrzą pamiętniki ze zbiorów Muzeum Wojska w Białymstoku, poznają ich historie oraz okoliczności, w jakich były pisane i w jaki sposób znalazły się w muzeum. Zapoznają się też z technikami ozdabiania pamiętników na przestrzeni lat aż do chwili obecnej. Na zajęciach seniorzy wykonają ręcznie zszyte pamiętniki i dowolną techniką ozdobią okładkę. Warsztaty pozwolą miło i twórczo spędzić czas wolny.

Cykl warsztatów dla seniorów

Historia zapisana w fotografii

BESTSELLER

Fotografie sprzed lat kryją wiele sekretów i historii. Nie wszystkie potrafimy odkryć i rozszyfrować. Czasami potrzebujemy nie tylko lupy, ale też i zgłębienia wiedzy historycznej. Podczas warsztatów uczestnicy zapoznają się z wybranymi zdjęciami, albumami ze zbiorów Muzeum Wojska w Białymstoku, poznają ich historie. Dowiedzą się, w jaki sposób były pozyskiwane owe obiekty, jak są przechowywane w muzeum oraz do czego posłużą w przyszłości. Uczestnicy będą mieli możliwość zaprezentować własne zdjęcia i opowiedzieć o nich, tworząc swój album wspomnień.

Sztuka przetrwania

Survivalowy maraton

Survival to zestaw umiejętności i wiedzy niezbędnych do przetrwania w trudnych warunkach – od zdobywania żywności i wody, przez budowę schronienia, rozpalenie ognia, aż po orientację w terenie. Zapraszamy dzieci i młodzież (od 8 r.ż.) do udziału w podstawowym oraz rozszerzonym cyklu szkoleniowym, w którym uczestnicy poznają, pogłębiają i poszerzą swoją wiedzę.

W wersji podstawowej, tak samo jak w ubiegłym roku, uczestnicy wezmą udział w trzech, trwających po 1,5 godziny zajęciach:

Orientacja w terenie, wykorzystanie map, wyszukiwanie obiektów

Pierwsza pomoc

Przygotowanie na podróż: dobre zaopatrzenie i cenne umiejętności

Klasy zapisujące się na Survival – poziom II przejdą przez trzy następujące moduły, z których każdy trwa także 1,5 godziny.

Psychologia przetrwania
Pogoda i warunki naturalne
Wykorzystywanie zasobów naturalnych

Zajęcia muszą być realizowane w kolejności, ale terminy spotkań dobieramy indywidualnie z każdą grupą (moduły nie są podzielone na konkretne miesiące – możecie wybrać dogodny dla Was czas, pod warunkiem zachowania kolejności).

Koszt uczestnictwa: 10 zł/os. × 3 spotkania

Wiek: od 8 lat

Podsumowanie cyklu:

29 maja 2026 r. na terenie Parku Militarnego Muzeum Wojska w Białymstoku odbędzie się piknik podsumowujący wszystkie spotkania. W programie m.in. sprawdzenie zdobytej wiedzy poprzez konkursy oraz nagrody.

Koordynator: Róża Gajek

tel.: 85 741 64 49 wew. 19; tel.: 535 956 007

e-mail: rgajek@mwb.com.pl

***Miejsce realizacji:** sala edukacyjna

Muzeum dostępne

Dzieci i młodzież ze szczególnymi potrzebami

Warsztaty o wojnie

Punktem wyjścia do warsztatów będzie wystawa stała muzeum pt. „Przeciw dwóm wrogom” oraz zgromadzone na niej eksponaty. Opowiada ona o wydarzeniach II wojny światowej na Podlasiu i ich uczestnikach. Intencją muzealnych edukatorów jest przekazanie historii w możliwie prosty i przystępny sposób z użyciem narzędzi dostępności takich jak tematyczne panele sensoryczne czy kopie 3D obiektów muzealnych z tego okresu. Uczestnicy warsztatów poznają pojęcia związane z wojną jej przyczyny i skutki dla pojedynczych ludzi. Integralnym elementem warsztatów będzie część artystyczna. Wykorzystane zostaną techniki takie jak relief wypukły, grafika płaska czy druk wklęsły.

*Przygotowano kilka wariantów scenariuszy warsztatów, które odpowiadają na możliwości i potrzeby różnych grup wiekowych, różnych rodzajów dysfunkcji czy szczególnych potrzeb.

*„Kultura bez barier”, nr projektu POWR.04.03-00-00-0071/20, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Żołnierze w mieście

Podczas zajęć uczestnicy poznają symbole i znaki używane w wojsku. Przyjrzą się wybranym obiektom muzealnym, takim jak oznaka rozpoznawcza, sztandar czy znak tożsamości. Po znają również pojęcia garnizonu oraz służby żołnierskiej. Do wiedzy się od jak dawna Białystok, jest miejscem stacjonowania wojsk. Podczas zajęć wykorzystywane będą narzędzia dostępności takie jak panele sensoryczne, opisy w języku prostym oraz repliki eksponatów. W ramach podsumowania każdy z uczestników wykona pracę plastyczną. Wykorzystane zostaną techniki takie jak: kompozycja, stemplowanie, kolografia oraz rzeźba.

Muzeum Wojska w Białymstoku
ul. Jana Kilińskiego 7
15-089 Białystok
tel.: 857416449

www.mwb.com.pl | [muzeumwojska](https://www.facebook.com/muzeumwojska) | [muzeumwojskabialystok](https://www.instagram.com/muzeumwojskabialystok)

INFORMACJE PODSTAWOWE

Rezerwacja warsztatów i zwiedzania odbywa się przez formularz rezerwacyjny na stronie Muzeum Wojska w Białymstoku

Liczba uczestników w jednej grupie: od 4 do 30 os.

Czas trwania: 60 min.

Koordynator: Róża Gajek

nr tel.: 535 956 007, email: rgajek@mwb.com.pl

WARSZTATY

Warsztaty prowadzone są od wtorku do piątku w godzinach 9.30 - 15.00

Koszt udziału: 10 zł/os.

ZWIEDZANIE

Zwiedzanie wystaw z przewodnikiem jest dostępne od wtorku do niedzieli w godzinach 9.30 – 15.30

Koszt udziału:

- bilet grupowy (powyżej 10 osób) – 6 zł/os.
- usługa przewodnicka w języku polskim – 25 zł
- usługa przewodnicka w języku obcym (angielski, rosyjski) – 35 zł

Redakcja tekstu: Karolina Haponik

Opracowanie graficzne: Aleksandra Magnuszewska

Korekta: Róża Gajek, Tomasz Czyżewski

Fotografia: Szczepan Skibicki

MUZEUM WOJSKA W BIAŁYMSTOKU

INTERNETOWY
SYSTEM REZERWACJI

MIEJSKA INSTYTUCJA KULTURY

